

Na UPJŠ v Košiciach promovali najmladší absolventi

15.7.2026 - | Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Štúdium na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach úspešne ukončilo 52 detí vo veku 10 - 13 rokov v rámci 16. ročníka denného detského tábora Univerzita bez hraníc, ktorý sa konal od 6. do 10. júla 2026. Vedenie UPJŠ v Košiciach podporuje myšlienku, že všetky deti by mali mať rovnaké právo na kvalitné vzdelanie bez ohľadu na ich pôvod, životnú situáciu, rodinné zázemie či finančné možnosti. Preto aj v tomto ročníku univerzita zabezpečila bezplatnú účasť deviatim deťom z neziskovej organizácie Oáza - Nádej na nový život v Bernátovciach. Program pre malých vysokoškolákov pripravilo všetkých päť fakúlt a štyri univerzitné pracoviská. Prihlásení účastníci sa najprv zoznámili s prostredím UPJŠ v Košiciach, kde následne absolvovali praktické ukážky a experimenty prispôbené ich veku a záujmom. Okrem toho si vyskúšali priebeh imatrikulácie a promócie ako reálni študenti UPJŠ. Projekt vychádza z princípov deklarácie siete detských univerzít v Európe EUCU.NET, ktorá bola prijatá v roku 2010 v Bruseli.

Univerzitu bez hraníc sme úspešne ukončili v piatok slávnostnou promóciou malých absolventov za prítomnosti promočného kolégia, organizátorov, rodičov a príbuzných detí, ako aj ďalších hostí v Aule prof. M. Prasličku. *„Som hrdý, že ste si zvolili Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika za miesto, kde ste túto detskú univerzitu absolvovali. Prvýkrát ste mali možnosť nahliadnuť do procesu vyššieho vzdelávania. Už teraz ste zistili, že každého zaujíma niečo iné. Niektorým z vás sa páčila medicína, iných oslovil šport a ďalších pokusy v laboratóriách alebo právo. Keď sa raz budete rozhodovať, čo budete študovať, mali by ste sa rozhodnúť rozumne, aby vaše budúce povolanie malo perspektívu a aby ste prispeli k rozvoju tejto krajiny. Keď ten moment vo vašich životoch príde, verím, že nezabudnete na tento týždeň, ktorý ste strávili na našej univerzite,“* uviedol vo svojom príhovore prorektor pre strategický rozvoj a investície **Dr. h. c. prof. MUDr. Pavol Jarčuška, PhD.**

Lekárska fakulta

Odborníci z Ústavu ošetrovatelstva Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach deťom predstavili **modelové situácie zamerané na rozpoznanie závažných príznakov** pri akútnych stavoch, akými sú infarkt myokardu, náhla cievna mozgová príhoda, komplikácie spojené s diabetes mellitus či epileptickým záchvatom. Účastníci tábora si vyskúšali aj základy podania prvej pomoci a kardiopulmonálnu resuscitáciu. *„Už po prvých hodinách sme pochopili, že Univerzita bez hraníc bude niečo úplne iné ako bežné vyučovanie v škole. Naučili sme sa mnoho – od lekcií prvej pomoci, ktoré nám ukázali, ako byť odvážni a pripravení pomôcť, cez zábavné a užitočné cvičenia, ktoré nám potvrdili, že zdravé telo je základom všetkého, až po zubárske umenie, vďaka ktorému sme pochopili, že úsmev je poklad, o ktorý sa treba starať,“* uviedla účastníčka tábora **Tamara Vargová.**

Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie spolu s I. stomatologickou klinikou zabezpečila pre deti potrebné vybavenie, aby sa mohli na malú chvíľu stať zubármi. *„Na fantómových modeloch si vyskúšali jednoduché stomatologické úkony a spoznali zubárske nástroje. Naučili sa, ako vzniká zubný kaz, prečo je dôležitá dentálna hygiena a ako sa správne starať o zdravý úsmev. Workshop priblížil stomatológiu zábavne, prakticky a bez strachu,“* priblížil PR manažér a hovorca LF UPJŠ **Mgr. art. Roman Martinský.**

Okrem uvedených aktivít **MUDr. Ivan Majerčák, MPH z Centra pre liečbu obezity LF UPJŠ** vysvetlil deťom, že obezita je závažná choroba, a preto by mali dbať na zdravý životný štýl už v

detstve. Na základe merania obvodu pásu zistili, či by mali zmeniť svoje stravovacie návyky. **Doc. PhDr. Viliam Knap, PhD., MHA, MPH z Kliniky fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie LF UPJŠ** ukázal praktické cvičenia určené špeciálne pre deti školského veku, ktoré im pomôžu predísť bolestiam chrbta.

Prírodovedecká fakulta

Pod vedením **doc. RNDr. Michala Gogu, PhD.** z **Ústavu biologických a ekologických vied PF UPJŠ** deti pozorovali semená a listy rastlín či machy a lišajníky pod stereolupou. Počas experimentu so sušičom na vlasy, ktorý nahradil vietor, merali rýchlosť šírenia rôznych druhov semien vzduchom. Na základe čuchu a hmatu identifikovali vybrané bylinky a v závere si v skupinách vymysleli a navrhli rastliny, ktoré by mohli priniesť úžitok ľuďom, zvieratám aj životnému prostrediu.

Vďaka **Ústavu geografie PF UPJŠ** sa malí vysokoškoláci stali **lovcami horúčav**. Teplotu rôznych povrchov – trávnej plochy, asfaltu či stien budov – zmerali pomocou snímačov povrchovej teploty a dataloggerov. Následne **doc. Mgr. Michal Gallay, PhD.** pomocou termálnej kamery ukázal plošné meranie teploty okolitého prostredia. Presné lokácie a namerané teploty jednotlivých bodov žiaci zaznamenávali v mobilnej aplikácii. V závere sa dozvedeli, že vďaka mapovaniu teplôt, napríklad v mestách, je možné zlepšiť podmienky prostredia výsadbou stromov alebo výstavbou vodných objektov, ktoré zabezpečia celkové ochladenie prostredia.

Kolektív z **Ústavu chemických vied PF UPJŠ** pod vedením **RNDr. Ivany Sotákovej, Ph.D.** pripravil vizuálne atraktívne chemické experimenty. Malí vysokoškoláci si pomocou bežne dostupných látok v domácnostiach, akými sú lepidlo, tekuté mydlo, šumivé vitamínové tablety, potravinárske farbivo, ocot, kyselina citrónová alebo sóda bikarbóna, vyrobili žabí sliz, lávové lampy a farebné šumienky. Pomocou chromatografie počas experimentu s kriedou, vodou a čiernou fixkou si overili, že čierna farba sa skladá z červenej, zelenej a modrej. Nechýbali ani matematické hádanky či hlavolamy, ktoré riešili skupinovo a strategicky s cieľom nájsť ukrytý poklad.

Právnická fakulta

Pod vedením **JUDr. Moniky Minčíčovej, PhD.** a ďalších skúsených právnikov sa účastníci Univerzity bez hraníc aktívne zapojili do riešenia sporu v civilnom súdnom konaní. **Simulovaný súdny spor** medzi sporovou stranou žalobcu, rodinou medvedov, a žalovanou protistranou, Zlatovláskou, deti hodnotili ako mimoriadne zaujímavý. V súdnej sieni si zahrli aj sudcov, znalcov a svedkov.

V rámci aktivity s názvom **„Ako sa delí štátna moc“** boli predstavené základy delby štátnej moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc. Získané poznatky si deti overili v interaktívnej hre, v ktorej bolo ich úlohou správne zatriediť kartičky s názvami inštitúcií, ich charakteristikami alebo činnosťami podľa príslušnosti k jednotlivým zložkám štátnej moci. V zjednodušenej podobe si vyskúšali **simuláciu legislatívneho procesu**, keď pripravili návrh zákona na úpravu používania mobilných telefónov v školách.

Fakulta verejnej správy

Mestá sú dnes centrami ekonomického, sociálneho i kultúrneho života – sústreďujú viac ako polovicu svetovej populácie. Nielenže spotrebujú väčšinu energie a surovín, ale aj vytvárajú množstvo emisií. Vedenie jednotlivých miest rozhoduje o doprave, bývaní, energetike a hospodárení s odpadom. Tieto rozhodnutia priamo ovplyvňujú klímu, zdravie obyvateľov aj kvalitu životného prostredia.

Aké sú **globálne ciele udržateľného rozvoja** a **najnovšie smart technológie** v mestskom

prostredí, vysvetlili odborníci z Fakulty verejnej správy UPJŠ **PhDr. Milan Douša, PhD. a Ing. Jana Budová, PhD.** Okrem toho bola pre chlapcov a dievčatá pripravená **prehliadka Historickej radnice mesta Košice.**

Filozofická fakulta

Odborníci z **Katedry pedagogickej psychológie a psychológie zdravia FF UPJŠ** predstavili **spôsoby správania sa v konfliktoch.** Pozitívne a negatívne skúsenosti viažuce sa ku konfliktným situáciám účastníci tábora v trojčlenných tímoch zapisovali na papieriky, z ktorých následne vznikol obrovský strom na tabuli. Vďaka tomu zistili, že konflikty nemusia mať nutne negatívne konotácie. Na základe vyplneného dotazníka deti zistili, či sa orientujú v konfliktoch na seba a výkon alebo na druhých a vzťahy.

Centrum jazykovej prípravy preverilo ich **jazykové znalosti. Katedra slovakistiky a mediálnej komunikácie** predstavila spôsoby zobrazovania vnútorného sveta v literatúre a médiách, čo najmladším študentom univerzity otvorilo cestu k doposiaľ neviditeľným príbehom a posilnilo ich **interpretačné schopnosti.** Okrem toho si vyskúšali aj prácu s profesionálnou filmárskou technikou.

Univerzitné pracoviská

Ústav telesnej výchovy a športu preniesol deti **do modernej popkultúry a komiksového vesmíru Marvel,** do ktorého patria mytologické postavy Thor a Loki. Cieľom bolo posilniť pozitívny vzťah detí k športu a pohybu. Pri príležitosti **50. výročia úmrtia** slávnej spisovateľky detektívnych románov **Agathy Christie** sa deti v priestoroch **Univerzitnej knižnice UPJŠ** zapojili do interaktívnej hry plnej záhad, skrytých odkazov a rébusov. Úlohou jednotlivých tímov bolo rozlúštiť sériu záhad a nájsť stratený rukopis spisovateľky, ktorý údajne napísala v roku 1926 počas svojho záhadného zmiznutia.

Účastníci detskej univerzity nahliadli aj do **Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach.** Navštívili skleníky, arborétum a v závere programu si užili spoločný piknik vo vonkajšom areáli. **Univerzitné poradenské centrum** pripravilo **táborový kompas priateľstiev, vzťahov a pohody** s cieľom naučiť deti starať sa o svoje duševné zdravie a udržiavať si zdravé medziludské vzťahy. *„Prišli sme sem možno s malou neistotou, ale odchádzame s množstvom nových zážitkov, vedomostí a priateľstiev. Počas celého týždňa sme si vyskúšali veľa zaujímavých aktivít. Zistili sme, že učenie môže byť zábavné najmä vtedy, keď si môžeme veci sami vyskúšať, objavovať a pýtať sa. Každý deň nám priniesol niečo nové a ukázal nám, že veda je plná prekvapení,”* zhodnotila účastníčka Univerzity bez hraníc **Lara Hribová.**

Univerzita bez hraníc v médiách:

STVR Správy: Prázdniny na univerzite

TERAZ.SK: UPJŠ v Košiciach otvára 16. ročník Univerzity bez hraníc pre deti

EASTMAG: Deti na Univerzite bez hraníc lovili horúčavu, vyrábali sliz aj vymýšľali rastliny budúcnosti

Košice ONLINE: Univerzitu bez hraníc absolvovalo 52 školákov

Naše Košice: Košická UPJŠ otvára detskú univerzitu, školáci si vyskúšajú imatrikulácie aj simulovaný súd

<https://www.upjs.sk/aktuality/na-upjs-promovali-najmladsi-absolventi>